

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា
Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia
Chambres Extraordinaires au sein des Tribunaux Cambodgiens

Kingdom of Cambodia
Nation Religion King
Royaume du Cambodge
Nation Religion Roi

អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល

Supreme Court Chamber
Chambre de la Cour suprême

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ត.ក

Case File/Dossier N°. 002/19-09-2007-ECCC/SC

នៅចំពោះមុខ:

- ចៅក្រម គង់ ត្រីវិម ប្រធាន
- ចៅក្រម Chandra Nihal JAYASINGHE
- ចៅក្រម សោម សិរិវឌ្ឍ
- ចៅក្រម Florence Ndepele Mwachande MUMBA
- ចៅក្រម ម៉ុង មុនីចរិយា
- ចៅក្រម Maureen Harding CLARK
- ចៅក្រម យ៉ា ណារិន

កាលបរិច្ឆេទឯកសារ: ថ្ងៃទី ២៩ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៩
 ភាសាដើម: ខ្មែរ/អង់គ្លេស
 ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ: សាធារណៈ

ឯកសារដើម
ORIGINAL/ORIGINAL
 ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 29-Aug-2019, 12:58
 CMS/CFO: Sann Rada

**សេចក្តីសម្រេចលើសំណើបន្ទាន់របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំដាក់សារណាតបម្រើ
 ភាសា ទៅលើសំណើបន្ទាន់របស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី ទួន ជា**

សហព្រះរាជអាជ្ញា

ជនជាប់ចោទ

ជា លាង
Brenda HOLLIS (ប្រមូល)

ទួន ជា
សហមេធាវីជនជាប់ចោទ ទួន ជា

សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

សុន អុណ

ពេជ អង្គ

លីវ សុវណ្ណា
Doreen CHEN

អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ដើម្បីកាត់សេចក្តីឧក្រិដ្ឋកម្ម ដែលប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងរយៈកាលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យដែលបានប្រព្រឹត្តក្នុងអំឡុង ថ្ងៃទី១៧ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ ដល់ថ្ងៃទី០៦ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៩ (“អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល” និង “អ.វ.ត.ក”) បាន ទទួល“សំណើបន្ទាន់របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំដាក់សារណាតបជាភាសាអង់គ្លេសជាមុនសិន ទៅនឹង សំណើបន្ទាន់របស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី នួន ជា” (“សំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា”)¹។

I. សាវតារ

1. នៅថ្ងៃទី ១៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៨ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានប្រកាសសាលក្រមក្នុងសំណុំ រឿង ០០២/០២ ដោយបានដាក់ពិន្ទុភាពលើ នួន ជា និង ខៀវ សំផន (“ជនជាប់ចោទ”) ពីបទឧក្រិដ្ឋកម្ម ប្រឆាំងមនុស្សជាតិ ការរំលោភបំពានយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរទៅលើអនុសញ្ញាទីក្រុងហ្សឺណែវ និងបទប្រល័យពូជ សាសន៍ ហើយបានសម្រេចផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារអស់មួយជីវិត²។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានផ្តល់ សេចក្តីសង្ខេបនៃសំអាងហេតុរបស់ខ្លួន និងបានបញ្ជាក់ថា ការកំណត់ពេលវេលាសម្រាប់ការដាក់សេចក្តី ជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ នឹងត្រូវចាប់ផ្តើមបន្ទាប់ពីការជូនដំណឹងអំពីសាលក្រមដែលមានសម្គាល់ហេតុ ពេញលេញ³។ បន្ទាប់មក អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានជូនដំណឹងអំពីសាលក្រមពេញលេញនេះ ជាភាសា ខ្មែរ អង់គ្លេស និងបារាំង នៅថ្ងៃទី ២៨ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៩⁴។

¹ សំណើបន្ទាន់របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំដាក់សារណាតបជាភាសាអង់គ្លេសជាមុនសិន ទៅនឹងសំណើបន្ទាន់របស់ក្រុមមេធាវី ការពារក្តី នួន ជា ថ្ងៃទី ២៨ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៩ ឯកសារលេខ F46/2/2។

² សូមមើលប្រតិចារិកចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៨ (ការប្រកាសសាលក្រមក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២) ទំព័រ ៣៨ (ជូន ២៥) ដល់ ៤១(ជូន ១០)។

³ សូមមើលប្រតិចារិកចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៨ (ការប្រកាសសាលក្រមក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២) ទំព័រ ២ (ជូន ២៣) ដល់ ៣(ជូន ២)។

⁴ សាលក្រមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងសំណុំរឿង ០០២/០២ ថ្ងៃទី ១៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៨ ឯកសារលេខ E465 (“សាល ក្រមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង”)។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលសម្រេចថា ដោយសារសាលក្រមនេះត្រូវបានដាក់នៅក្រៅម៉ោង សម្រាប់ដាក់ឯកសារផ្លូវការរបស់ អ.វ.ត.ក. ការជូនដំណឹងមានប្រសិទ្ធភាពគឺគិតចាប់ពីថ្ងៃធ្វើការងារបន្ទាប់ គឺនៅថ្ងៃទី ២៨ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៩៖ សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់ នួន ជា និង ខៀវ សំផន សុំបន្ថែមពេលវេលា និងចំនួនទំព័រលើសេចក្តីជូន ដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ ថ្ងៃទី ២៦ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៩ ឯកសារលេខ F43 កថាខណ្ឌ ១២។

2. នួន ជា បានដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ខ្លួនប្រឆាំងសាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ នៅថ្ងៃទី ០១ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៩^៥។ នួន ជា បានដាក់សំណើសុំបន្ថែមពេលវេលា និងចំនួនទំព័រសម្រាប់ដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខរៀងៗខ្លួនប្រឆាំងនឹងសាលក្រមពេញលេញ^៦។

3. នួន ជា បានទទួលមរណភាពនៅថ្ងៃទី០៤ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ នៅមន្ទីរពេទ្យមិត្តភាពខ្មែរ-សូវៀត ក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ^៧។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានចេញសេចក្តីសម្រេចបញ្ចប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីលើរូបភាពនៅថ្ងៃទី ១៣ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៩^៨។

4. នៅថ្ងៃទី ០៦ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៩ ក្រុមមេធាវីការពារក្តី នួន ជា បានដាក់“សំណើបន្ទាន់ពាក់ព័ន្ធនឹងផលប៉ះពាល់លើកិច្ចដំណើរនីតិវិធីបណ្តឹងសាទុក្ខនៃមរណភាពរបស់ នួន ជា នៅមុនពេលចេញសាលដីកា”(“សំណើបន្ទាន់”)^៩។

II. ច្បាប់ជាធរមាន

5. មាត្រា ៧.២ នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្តស្តីពីការដាក់ឯកសារនៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក.(“សេចក្តីណែនាំអនុវត្ត”) ចែងថា “នៅក្នុងកាលៈទេសៈពិសេស សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬអង្គជំនុំជម្រះណាមួយនៃ អ.វ.ត.ក. អាចអនុញ្ញាតឱ្យភាគីណាមួយដាក់ឯកសារជាភាសាបារាំង ឬភាសាអង់គ្លេសជាបឋមបានប៉ុន្តែបន្ទាប់មក ភាគីត្រូវដាក់ឯកសារជាភាសាខ្មែរដែលបកប្រែរួច ឱ្យបានឆាប់រហ័សបំផុត”។ មាត្រា ៨.៣ ចែងថា “[សារណា]តបណាមួយទៅនឹងពាក្យសុំ ឬសារណាត្រូវដាក់រួមជាមួយបញ្ជីមូលដ្ឋានសំអាងផ្លូវ

⁵ សេចក្តីជូនដំណឹងរបស់ នួន ជា អំពីបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ចុះថ្ងៃទី០១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០១៩ ឯកសារលេខ E465/3/1 ។

⁶ សំណើបន្ទាន់លើកទីមួយរបស់ នួន ជា សុំបន្ថែមពេលវេលា និងចំនួនទំព័រសម្រាប់ដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ថ្ងៃទី ០៣ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៩ ឯកសារលេខ F40/1.1 ។

⁷ លិខិតមរណភាពរបស់ នួន ជា ចុះថ្ងៃទី០៤ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ ឯកសារលេខ F46/1.1 ។

⁸ សេចក្តីសម្រេចបញ្ចប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីលើ នួន ជា ថ្ងៃទី ១៣ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៩ ឯកសារលេខ F46/3 ។

⁹ សំណើបន្ទាន់ពាក់ព័ន្ធនឹងផលប៉ះពាល់លើដំណើរការនីតិវិធីបណ្តឹងសាទុក្ខនៃមរណភាពរបស់ នួន ជា មុនពេលចេញសាលដីកា ថ្ងៃទី ០៦ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៩ ឯកសារលេខ F46/2 ។

ច្បាប់ដែលប្រើប្រាស់ជាឯកសារយោងក្នុងរយៈពេល ១០ (ដប់[...]) ថ្ងៃនៃប្រតិទិនគិតពីថ្ងៃជូនដំណឹងនៃ ឯកសារដែលត្រូវបានឆ្លើយតប”។

III. សារណា

6. សហព្រះរាជអាជ្ញា បានស្នើសុំការអនុញ្ញាតពីអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលដើម្បីដាក់សារណាតប ទៅនឹងសំណើបន្ទាន់ ជាភាសាអង់គ្លេសជាមុនសិន ដែលការបកប្រែជាភាសាខ្មែរនឹងដាក់តាមក្រោយនៅថ្ងៃ ច័ន្ទ ទី ០២ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៩¹⁰។ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានលើកឡើងថា កាលៈទេសៈពិសេសនៃសំណើ នេះ គឺដោយសារ“អំណះអំណាង មានលក្ខណៈស្មុគស្មាញ និងពាក្យបច្ចេកទេស [...] ដែលតម្រូវឱ្យមាន ការបកប្រែជាភាសាខ្មែរដោយយកចិត្តទុកដាក់” ដូច្នេះហើយត្រូវការពេលវេលាបន្ថែម¹¹។

IV. ការពិភាក្សា

7. អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលរំលឹកថា សមាសភាពជាតិ និងអន្តរជាតិ គឺជាធាតុផ្សំយ៉ាងសំខាន់ នៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរបស់តុលាការនៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធ និងអាណត្តិរបស់ អ.វ.ត.ក. និងត្រូវបានតម្រូវ ឱ្យចូលរួមនៅក្នុងកិច្ចសហការជាផ្ទៃផ្កា ដើម្បីសម្រេចគោលដៅគតិយុត្តិរបស់ អ.វ.ត.ក.។ ដើម្បីអនុវត្ត តាមចំណុចនេះ ភាគីត្រូវខិតខំប្រឹងប្រែងគ្រប់ពេលវេលា ក្នុងការបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវទូទៅនៃការ ដាក់ឯកសារជាពីរភាសាក្នុងពេលតែមួយ ដែលការធ្វើបែបនេះសមាសភាពនីមួយៗនៃភាគី និងអង្គជំនុំ ជម្រះទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ពីការដាក់សារណាជាភាសាផ្លូវការរបស់ អ.វ.ត.ក.។ ការដាក់ឯកសារ ជាភាសាណាមួយនៃភាសាផ្លូវការទាំងបីរបស់ អ.វ.ត.ក. ត្រូវបានចាត់ទុកថាមានអានុភាពផ្លូវច្បាប់ស្មើគ្នា ដូចដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ២៦(២) នៃកិច្ចព្រមព្រៀង មាត្រា ៤៥¹² នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតឱ្យមាន អ.វ.ត.ក. និងមាត្រា ៧.១ នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្តស្តីពីការដាក់ឯកសារចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក.។ បន្ថែមពីលើ ការធ្វើយុត្តិកម្មដោយសារកាលៈទេសៈពិសេស ការអនុញ្ញាតឱ្យដាក់ភាសាអង់គ្លេស ឬបារាំងជាមុនសិន ចាំបាច់ត្រូវផ្អែកលើការសន្មត់ទុកជាមុនថា សមាសភាពជាតិនៃភាគីដាក់ឯកសារត្រូវបានជូនដំណឹងគ្រប់ គ្រាន់អំពីខ្លឹមសារនៃឯកសារ ហើយពុំទទួលរងព្យសនកម្មក្នុងការបង្ហាញនូវជំហររបស់ខ្លួនឡើយ¹²។

¹⁰ សំណើសុំរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា។

¹¹ សំណើសុំរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ ២។

¹² សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំដាក់សារណាតបមួយភាសាសិន ដែលការបកប្រែជាភាសាខ្មែរនឹងត្រូវ ដាក់តាមក្រោយ ថ្ងៃទី ១១ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៥ ឯកសារលេខ F21/1។

8. អង្គជំនុំជម្រះសង្កេតឃើញថា សំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា មានចុះហត្ថលេខារួមគ្នាដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាជាតិ និងសហព្រះរាជអាជ្ញារងអន្តរជាតិជំនួសសហព្រះរាជអាជ្ញាបម្រុងអន្តរជាតិ។ អាស្រ័យហេតុនេះ អង្គជំនុំជម្រះពិចារណាឃើញថា ពុំមានព្យសនកម្មណាមួយកើតឡើងនៅក្នុងកាលៈទេសៈបច្ចុប្បន្ននេះឡើយ។ ដោយផ្អែកលើបញ្ហាសុគតស្នាញ និងសំខាន់នៃអង្គច្បាប់ ដំណើរការនីតិវិធី និងកេរ្តិ៍ដំណែលដែលត្រូវពិចារណា អង្គជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា កាលៈទេសៈពិសេសតម្រូវឱ្យសហព្រះរាជអាជ្ញាដាក់សារណាតបទៅនឹងសំណើបន្ទាន់ជាភាសាអង់គ្លេសមុនសិន ដែលការបកប្រែជាភាសាខ្មែរត្រូវដាក់តាមក្រោយ។

V. ផ្នែកសម្រេចសេចក្តី

9. យោងតាមសម្ពាងហេតុខាងលើ **អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលសម្រេច៖**

ទទួលយក សំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៩ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៩

ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល

(Handwritten signature in blue ink)

គង់ ស្រីម